

Danièle NOUY

Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου

κ. Νικόλαο Χουντή
Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
60, rue Wiertz
B-1047 Βρυξέλλες

Φρανκφούρτη, 30 Αυγούστου 2018

Σχετ.: Η επιστολή σας (QZ-062)

Αξιότιμο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κύριε Χουντή,

Σας ευχαριστώ για την επιστολή σας προς τον κ. Mario Draghi, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η οποία διαβιβάστηκε από τον κ. Roberto Gualtieri, Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μαζί με συνοδευτική επιστολή, στις 23 Ιουλίου 2018. Στην επιστολή σας θέσατε ερωτήματα σχετικά με τις πρακτικές χορήγησης δανείων που ισχύουν για τραπεζικά στελέχη. Καθώς το θέμα αυτό σχετίζεται με την τραπεζική εποπτεία, ο Πρόεδρος προώθησε την επιστολή σας σε εμένα.

Στην εν λόγω επιστολή ζητήσατε διευκρινίσεις σχετικά με δάνεια τα οποία χορηγήθηκαν από τα τέσσερα ελληνικά σημαντικά ιδρύματα σε μέλη των διοικητικών τους οργάνων και σε άλλα ανώτερα στελέχη κατά την περίοδο 2006-2017 και για τα οποία τα εν λόγω πρόσωπα χρησιμοποίησαν ως εξασφαλίσεις τραπεζικές μετοχές που διακρατούσαν. Συγκεκριμένα, θέσατε ερωτήματα σχετικά με την εποπτική εξέταση των διαδικασιών που εφάρμοσαν οι τράπεζες τόσο για τη χορήγηση των δανείων όσο και για την αποπληρωμή τους.

Εν προκειμένω, θα ήθελα πρώτα να τονίσω ότι είναι πρωτίστως αρμοδιότητα των τραπεζών, και ιδίως των διοικητικών τους συμβουλίων και των ανώτερων διοικητικών στελεχών τους, να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να επιβλέπουν την εφαρμογή άρτιων ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης. Αυτό αφορά μεταξύ άλλων τη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων (και με τη μορφή δανείων) προς μέλη του διοικητικού οργάνου και ανώτερα στελέχη τα οποία συνήθως θεωρούνται μέρη με ειδική σχέση. Οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να θεσπίζουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να επαληθεύουν ανά πάσα στιγμή τη συμμόρφωση με τις ρυθμίσεις εσωτερικής διακυβέρνησης.

Ως μέρος των καθηκόντων που ανατέθηκαν στην ΕΚΤ από τις 4 Νοεμβρίου 2014 με τον κανονισμό ΕΕΜ, η ΕΚΤ διενεργεί διαδικασίες εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) των εποπτευόμενων ιδρυμάτων. Βασικά στοιχεία στα οποία στηρίζονται αυτές οι

δραστηριότητες είναι αφενός ο έλεγχος της επάρκειας του πλαισίου διακυβέρνησης και ελέγχου του ιδρύματος, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι κίνδυνοι τους οποίους αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει το ίδρυμα εντοπίζονται, επιμετρούνται και παρακολουθούνται επαρκώς, και αφετέρου ο έλεγχος του επιπέδου των διακρατούμενων ιδίων κεφαλαίων. Ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις, ο έλεγχος αυτός μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή απαιτήσεων ποιοτικού χαρακτήρα με σκοπό τη βελτίωση του εσωτερικού συστήματος χορήγησης πιστώσεων.

Από τότε που ανέλαβε τα εποπτικά καθήκοντα που της ανατέθηκαν, η ΕΚΤ προωθεί συνεχώς την ενίσχυση των ρυθμίσεων εσωτερικής διακυβέρνησης των σημαντικών ιδρυμάτων, μεταξύ άλλων και των ελληνικών ιδρυμάτων. Αυτό περιλαμβάνει την επίβλεψη πιστώσεων προς μέρη με ειδική σχέση. Σκοπός αυτών των προσπαθειών είναι να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των οργάνων επίβλεψης και των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών. Επιπλέον, χρησιμοποιούνται διάφορα εποπτικά εργαλεία, μεταξύ των οποίων η συνεχής παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των τραπεζών και οι επιτόπιες επιθεωρήσεις, προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν παρατυπίες στη διακυβέρνηση των τραπεζών. Οι ελλείψεις που διαπιστώνονται κατά την άσκηση των εποπτικών δραστηριοτήτων κοινοποιούνται διμερώς στις θιγόμενες τράπεζες, από τις οποίες ζητείται να αντιμετωπίσουν τις εποπτικές ανησυχίες με έγκαιρο και αποτελεσματικό τρόπο. Επίσης, υπόκεινται σε περαιτέρω ενέργειες παρακολούθησης τις οποίες αναλαμβάνουν οι μεικτές εποπτικές ομάδες.

Θα ήθελα επίσης να επιστήσω την προσοχή σας στο σχετικό νομικό πλαίσιο που ισχύει για τις πιστώσεις προς μέρη με ειδική σχέση. Η άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ όσον αφορά πιστώσεις προς μέρη με ειδική σχέση στηρίζεται στις υφιστάμενες εθνικές νομοθετικές διατάξεις που θέτουν σε εφαρμογή τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες εφαρμόζονται άμεσα από την ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΕΜ. Θα ήθελα επίσης να υπενθυμίσω εν προκειμένω ότι η ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπει εκ των προτέρων ή εκ των υστέρων εποπτική έγκριση για μεμονωμένες πιστώσεις προς μέρη με ειδική σχέση, όπως τα δάνεια προς τα μέλη του διοικητικού οργάνου ή ανώτερα στελέχη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 15 παράγραφος 2 εδάφια (δ) και (ε) του ελληνικού νόμου περί τραπεζών¹ και το άρθρο 4 του κεφαλαίου Ι.Α. της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αριθ. 2651 της 20ής Ιανουαρίου 2012² ορίζουν το πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα για τις πιστώσεις προς μέρη με ειδική σχέση και προβλέπουν μόνο την υποχρέωση υποβολής στοιχείων για ορισμένες πράξεις πιστωτικών ιδρυμάτων στην αρμόδια εποπτική αρχή κάθε τρίμηνο. Αυτό σημαίνει ότι σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία η ΕΚΤ δεν διαθέτει εποπτικές εξουσίες να εγκρίνει επιμέρους πιστώσεις προς μέρη με ειδική σχέση ή να διατυπώνει αντίρρηση σε αυτές. Ωστόσο, ακόμη και αν δεν προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία, αν στο πλαίσιο μη επιτόπιας εποπτείας ή επιτόπιων επιθεωρήσεων υποπέσουν στην αντίληψη της ΕΚΤ περιπτώσεις επιλήψιμων πράξεων, η ΕΚΤ μπορεί ακόμη να επισημαίνει τις προσδοκίες της εποπτικής αρχής σχετικά με άριτες ρυθμίσεις εσωτερικής διακυβέρνησης.

Βάσει των ανωτέρω, θεωρώ ότι οι εποπτικές εξουσίες που αφορούν τα μέρη με ειδική σχέση θα πρέπει να εναρμονιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της τρέχουσας αναθεώρησης της δέσμης που περιέχει

¹ Νόμος υπ' αριθ. 4261/2014 διαθέσιμος στη διεύθυνση:
https://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/N.%204261_2014%20CRD%20IV.pdf.

² Διαθέσιμο στη διεύθυνση:
https://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/%CE%A0%CE%94_%CE%A4%CE%95_2651.pdf.

την οδηγία/τον κανονισμό σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation/Capital Requirements Directive – CRR/CRD). Η ΕΚΤ, στη νομική της γνώμη σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για αναθεώρηση της δέσμης CRR/CRD IV³, έχει ήδη διατυπώσει ρητώς τις παρατηρήσεις της για το ζήτημα αυτό και προτείνει την εναρμόνιση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τις πιστώσεις προς τα μέρη με ειδική σχέση σύμφωνα με τη ενωσιακή νομοθεσία. Επιπλέον, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) διατύπωσε παρόμοια σύσταση στο έγγραφο «Financial Sector Assessment Program-Technical Note» που εξέδωσε το 2018 για τη ζώνη του ευρώ.⁴

Τέλος, όσον αφορά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων και άλλων ανώτερων στελεχών, θα ήθελα να σας επισημάνω ότι, για λόγους επαγγελματικού απορρήτου βάσει της οδηγίας CRD IV, η ΕΚΤ δεν μπορεί να σχολιάσει περαιτέρω την κατάσταση μεμονωμένων ιδρυμάτων υπό την άμεση εποπτεία της ή τα διοικητικά τους στελέχη. Η ΕΚΤ έχει αναλάβει τη σθεναρή δέσμευση να διασφαλίζει ότι τα ζητήματα που αφορούν συναλλαγές μερών με ειδική σχέση και οι συγκρούσεις συμφερόντων που επηρεάζουν την καταλληλότητα των διοικητικών στελεχών παρακολουθούνται διαρκώς με τον δέοντα τρόπο.

Με εκτίμηση,

[Υπογραφή]

Danièle Nouy

³ Γνώμη της ΕΚΤ της 8ης Νοεμβρίου 2017 σχετικά με τροποποιήσεις του πλαισίου της Ένωσης για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (CON/2017/46), Ενότητα 1.12.2, τροποποίηση 22 της CRD και τροποποίηση 5 του CRR.

⁴ Έκθεση του ΔΝΤ «IMF Country Report No 18/233 of 19 July 2018», διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2018/07/19/Euro-Area-Policies-Financial-Sector-Assessment-Program-Technical-Note-Detailed-Assessment-of-46107>.